

Ayakkabı işçisi, feminist, anarşist bir eylemci: Virginia Bolten

Fitnat Durmuşoğlu

08.06.2021

İçindekiler

İlk kadın işçi grevini örgütledi	3
Dünyanın ilk anarko-feminist gazetesi	4
Baskılar, tutuklamalar, bitmeyen mücadele	5
Uruguay günleri	6
Kaynak	7

Defalarca tutuklandı, sınır dışı edildi ama hiçbir güç onu mücadeleden vazgeçiremedi. Arjantin'in ilk kadın işçi grevini örgütledi, dünyanın ilk anarko-feminist gazetesinde yine onun imzası vardı. İşte feminist, anarşist işçi bir kadın eylemcinin, Virginia Bolten'in hikâyesi...

"mıdnosnıpatrónnımarıdo"

(Ne Tanrı ne Patron ne Koca)

Virginia Bolten, 26 Aralık 1876 yılında Arjantin'de San Luis'de doğdu. Babası, Alman militarist rejimine aykırı fikirleri olan ve Şili'ye göç eden bir öğrenciydi. Sánchez ailesine ait büyük bir çiftlikte iş buldu. Orada çiftçinin kızı olan Dominga Sanchez'e âşık oldu. Evlendiler ve dört çocukları oldu: Dominga, Enrique, Virginia ve Manuel. Çocuklar gençken çift ayrılmaya karar verdi. İkisi de çocukları tarlada yalnız bırakarak çiftliği terk etti.

Virginia çocukluğunu Arjantin'in eyaleti olan San Juan'da geçirdi ve 14 yaşındayken Rosario'ya taşındı. Rosario, endüstrinin yoğunluğu ve ülkenin geri kalanı üzerindeki politik etkisinden dolayı "Arjantin'in Barse-lona'sı" olarak biliniyordu. Virginia, önce bir ayakkabı fabrikasında ve daha sonra çoğu göçmen ve kadın olan binlerce işçinin çalıştığı, güçlü bir işçi sınıfı ve sendika örgütleriyle Güney Amerika'da sektörün en büyük şirketi olan Arjantin Şeker Rafinerisi'nde çalışmaya başladı. Virginia orada, kadınların kendilerini içinde buldukları korkunç çalışma koşullarını gözlemledi.

Ayakkabı işçileri sendikasının örgütleyicisi ve Uruguaylı bir anarşist eylemci olan Juan Marquez ile evlendi. Üç çocukları oldu.

İlk kadın işçi grevini örgütledi

1888 yılında Virginia Bolten, Arjantin'deki ilk anarşist gazetelerden biri olan fırın işçileri gazetesi *The Working Baker of Rosario'nun* (İspanyolca: El Obrero Panadero de Rosario) yayıncılarından biri oldu. 1889 yılında, Rosario'da terzilerin gösterisini ve ardından grevi düzenledi. Bu grev, Arjantin'deki kadın işçilerin ilk greviydi.

Virginia, tutkulu konuşmalarıyla öne çıkmaya başladı. 1890 yılında, Rosario'da düzenlenen ilk 1 Mayıs gösterisine önderlik etti. Kadınların emeklerinin sömürülmesini protesto etmek için siyahlar içindeydi. Montevideo'nun ana meydanından, Plaza Lopez'e ilerleyen binlerce işçinin en başındaydı. Kırmızı harflerle "*Primero de Mayo – Fraternidad Universal*"

(1 Mayıs – Evrensel Kardeşlik) yazan büyük bir siyah bayrak taşıdı. Çalıştığı şeker şirketi Arjantin Rafinerisi önünde konuşma yaptı ve bir işçi mitinginde konuşmacı olan ilk kadın oldu. Anarşist propaganda yapmaktan ve sosyal düzeni bozmaktan tutuklandı. O andan itibaren Virginia, anarşist söylemini körükleyerek, işçi sınıfı arasında farkındalık yaratarak ve çalışan kadınlara yönelik baskıyı vurgulayarak, ülkenin çeşitli şehirlerinde aktif olarak çalışmaya başladı.

“Teyzem rafineride çalışmaya başladı ve işçilere yaptıkları haksızlıklar nedeniyle patronlara karşı çıktı. Şafaktan gün batımına kadar çalıştılar ve o, bu durumu tersine çevirmek için herkesi rahatsız etmeye başladı. Sendikalardan ve hakların savunulmasından bahsetmek çok zordu. Bir şeyi protesto eden herkes anarşist olarak görülüyordu ve hapse atılması gerekiyordu. Bence Virginia’nın zamanının ilerisinde fikirleri vardı, o bir anarşist değildi, tek yaptığı işçiler için, daha fazla özgürlük için savaşıyordu.” Virgil Bolten, Virginia’nın yeğeni

Dünyanın ilk anarko-feminist gazetesi

8 Ocak 1896 yılında Arjantin’de “Ne Tanrı, Ne Patron, Ne Koca” diyerek bir araya gelen kadınlar, dünyanın ilk anarko-feminist gazetesi *La Voz de la Mujer* (Kadının Sesi)’i kurdular. Gazete 4 sayfadan ibaretti. Gazetede RecidenceLaw mahlasıyla yazan Virginia Bolten ve kadın arkadaşları, gazeteyi Buenos Aires’te basmaya başladıklarında, anarşizm Latin Amerika’da yeni biliniyordu. “İntikamcı Kadınlar” ve “Burjuvanın İblis Kadınları’nı Bir Çırpıda Bitirmek” gibi yazıların yayımlandığı gazetenin en öne çıkan konularından biri “kurumsal olarak evlilik”ti.

La Voz de la Mujer’in, kadınların çıkardığı diğer yayınlara nazaran en belirgin özelliği, her bir sayfasının kadınlar için yazılıyor olmasıydı. 9 sayı devam edebilen *La Voz de la Mujer*’in her sayısı, 1000-2000 kadar basıldı. Virginia operatör olarak aldığı asgari maaşıyla gazeteyi finanse etti. 1 Ocak 1897 yılında baskı ve dağıtma zorlukları nedeniyle yayın sonlandırıldı.

“Kadının özgürlüğüne kavuşması... Nedir? Bizim özgürlüğe kavuşmamız ilk olarak erkeklerin egemenliğinden kurtulmak olacak, sonra da ‘biz kadınlar’ olmak...” Anarşizmin kadının özgürleşmesi için en güzel fikir olduğunu söyleyen kadınlar, aynı zamanda, bugün yeryüzünün tüm coğ-

rafyalarında devam eden anarşist kadın mücadelesinin meşalelerini yakarlardandır.”

Baskılar, tutuklamalar, bitmeyen mücadele

La Protesta humana gazetesinde ezilen işçi sınıfına nüfuz etmeyi başaran işgücü piyasasını eleştiren yazılar yazdı. San Nicolás de los Arroyos, Campana, Tandil ve Mendoza gibi şehirlerde anarşist etkinliklere konuşmacı olarak katıldı. Kadınlar için daha iyi çalışma koşulları talep ettiğinden rafineriden kovuldu. 1900 yılında Teresa Marchisio ve dört anarşistle birlikte “*Virgen de la Roca*” Katolik alayını reddeden bir karşı yürüyüş düzenledikleri için Rosario’da tutuklandı. Ayrıca diğer anarşistlerle birlikte kurulmasına aktif olarak katıldığı *Casa de Pueblo*’yu (Halkın Evi) örgütledi. Buradapolitik-kültürel etkinlikler, tartışmalar, şiir okumaları ve işçiler için tiyatro düzenledi. Halkın Evi’nin 380 kitaptan oluşan kütüphanesi vardı.

20 Ekim 1901’de Arjantin Rafinerisi kapılarında (Rosario’nun kuzeyinde) propaganda yapmaktan tutuklandı. Polis işçilere saldırdı ve Cosme Budislavich’i öldürdü. Bolten cinayete tanık oldu. 1902 yılında Rosario’da tramvay şoförlerinin grevine önderlik etti. Virginia, 1904 yılında Buenos Aires’e döndü ve FORA (Arjantin İşçi Federasyonu) tarafından düzenlenen ve Buenos Aires Meyve Pazarı işçilerini harekete geçiren sendika hareketinin *Kadın Grev Komitesi*’ne katıldı. Bu faaliyetler Virginia Bolten’in sağlığının bozulmasına neden oldu.

1907 yılında María Collazo ve Juana Rouco Buela ile birlikte *Centro Femenino Anarquista*” Anarşist Kadın Merkezi’ni kurdu. Aynı yıl bu üçlü kiracı grevini örgütledi. (Grev üç ay sürdü, nedeni yüksek fiyatlar ve kötü barınma koşulları nedeniyle kiraların ödenmemesiydi). Bu grev sırasındaki konuşmasının ardından, Virginia Bolten, hükümete siyasi örgütlerde aktif göçmenleri sınır dışı etme yetkisi veren İkamet Yasası uyarınca Arjantin’den sınır dışı edildi. Bu şekilde sınır dışı edildiği bilinen tek kadındı. Bu yasa Arjantin hükümetleri tarafından işçilerin sendika örgütlenmesini bastırmak için kullanıldı (1958 yılında yürürlükten kaldırıldı).

Uruguay günleri

Aynı yıl Virginia, Uruguay'a gitti. Virginia ve Maria Collazo, Montevideo'da yaşadılar. Burada Márquez (veya Manrique) ve onların küçük çocuklarından oluşan ailesiyle tanıştı. Uruguay'ın başkentine kesin olarak yerleşti. Virginia'nın Montevideo'daki evi, Arjantin'den sınır dışı edilen özgürlükçü öncüler için operasyonel bir üs haline geldi.

Bolten'in sürüldüğü Montevideo'da bir başka La Voz de la Mujer yayımlandı. Kadınlar tarafından kadınlar için yazılmış bir bildiriydi. Güney Amerika'nın emek hareketi içinde feminist bir akımın bağımsız bir ifade siydi ve feminist fikirlerin devrimci işçi sınıfı ile kaynaşmasının ilk örneklerinden biriydi. La Voz de la Mujer, Latin Amerika'nın bütününde kadınlar için kadınlar tarafından düzenlenen ilk yayındı. Virginia'nın ayakkabı ve seker endüstrisindeki yoldaşları tarafından desteklendi. İspanyol anarşistlerinden kadınların kurtuluşuyla ilgili birçok makale yayımlandı. Katkıda bulunanlar arasında Teresa Claramunt, Soledad Gustavo, Emma Goldman ve Louise Michel de vardı. *La Voz de la Mujer*, kadın özgürlüğünün inkâr edildiği erkek anarşist saflarındaki ikiyüzlülüğe karşı *"Bizler gibi değersiz ve cahil kadınlar inisiyatif aldık ve La Voz de la Mujer'i yayımladık. Modern haydutlar, eski mekanik felsefenizle inisiyatifimize nasıl cevap verirsiniz!"* diye seslendi.

Uruguay'da Juana Rouco Buela'nın yönettiği anarko-feminist gazete *La Nueva Senda* (Yeni Yol) ile aktivizmine devam etti. Montevideo'da 1 Mayıs 1909'da Buenos Aires'te Ramón Falcón polis güçlerinin çok sayıda işçiye öldürdüğü acımasız baskın için protestolar düzenledi. Ayrıca, 1911 yılında Montjuich'de vurulan İspanyol eğitimci Francisco Ferrer Guardia'nın yargılanması ve idam edilmesiyle ilgili uluslararası eyleme katıldı. Ferrer'in 13 Ekim'de Barselona'da idam edildiği saatte, Montevideo'nun ana meydanında işçi örgütleri, anarşistler, sosyalistler ve liberallerin düzenlediği, 10 binden fazla insanın katıldığı büyük bir gösteri yapıldı. O yıl *Kurtuluş Kadınları Derneği*'nde çalıştı, antikalarık kadınları, telefon operatörlerini (çoğunlukla kadınlar) ve kadın süfrajetleri örgütledi.

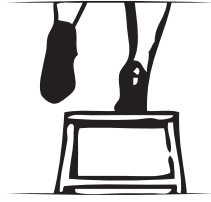
Hayatının son yılları hakkında çok az şey biliniyor. 1923 yılında Montevideo'da özgürlükçü bir dernek olan *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Merkezi*'ne katıldı. 1950 yılında Arjantin'e döndü. Yaşlandığında Eva Duarte ile görüşerek kadınlara oy hakkı verilmesi projesine destek verdi.

Virginia Bolten, 1960 yılında Montevideo'daki Manga bölgesinde öldü.

Kaynak

- Çatlak Zemin.com–Müge Yetener- 26 Aralık 1876: Anarşizm ve kadınların kurtuluşu için mücadele eden korkusuz savaşçı Virginia Bolten
- meydan1.org -Anarşist Yayınlar Dizisi (7): Tarihteki Anarşist Kadın Yayınları- 9 Mart 2016-La Voz de la Mujer
- wikipedia – Virginia Bolten
- historiahoy.com.ar – Mujer en Huelga- Virginia Bolten, Argentina,Buenos Aires, Mujeres
- <https://www.laizquierdadiario.com/Virginia-Bolten-un-pedazo-de-lucha-hecha-mujer> -“ne tanrı, ne işveren, ne koca” Virginia Bolten, bir kavga kadına dönüştü. 1 Kasım 2014
- www.ecured.cu-Virginia Bolten

Anarşist Kütüphane

Fitnat Durmuşoğlu

Ayakkabı işçisi, feminist, anarşist bir eylemci: Virginia Bolten
08.06.2021

17.05.2022 tarihinde şuradan alındı: kadinisci.org

tr.anarchistlibraries.net